

A görög krízis az európai baloldal válságjelensége

A Nézőpont Intézet elemzése

NÉZŐPONT ELEMZŐINTÉZET NONPROFIT KFT.

1054-Budapest, Alkotmány utca 15. fsz. 1/a.

SAJTÓ MOBIL +36 20 276 79 09

SAJTÓ E-MAIL sajto@nezopontintezet.hu

WEB www.nezopontintezet.hu

FACEBOOK www.facebook.com/nezopontintezet

Összefoglaló

- Görögország válságos helyzete az európai, baloldali pártok megosztottságára is rávilágított. A Görögország számára javasolt reformok és a takarékosági csomag népszavazáson történő elutasítása csak rontott az európai baloldal helyzetén, hiszen kiderült, hogy nem képesek közös véleményt kialakítani a kérdésben. Az európai baloldal számára kihívást jelent, hogy nem rendelkezik olyan vezetőkkel, akik közös nevezőre tudnák hozni a baloldali pártok álláspontját, és egységes véleményt tudnának formálni, például a görög válság ügyében. Mivel a baloldali pártok a politikai élet és képviselet több szintjén is konfliktusos helyzetekkel küzdenek, európai vezetőik nem csak a saját országukban működő pártok megosztottságával szembesülnek, hanem – a nemzetközi szintéren – a baloldali álláspontok rugalmatlanságával is találkoznak.
- A baloldali politikai erők között nemzeti szinten húzódó törésvonalak Nagy-Britanniában és Franciaországban is látványosak.
- Az utóbbi időben ráadásul számos korrupciós és etikátlan pártfinanszírozás gyanúját felvető ügy érintette az európai baloldalt, ám ezek rendezéséről nem esett szó az Európai Szocialisták Pártja (PES) legutóbbi, budapesti kongresszusán. A Gyurcsány Ferenchez köthető Altus Zrt. európai uniós megbízatása, a PES elnökének összeférhetetlenségi ügye, a Viktor Ponta román miniszterelnök elleni bünvádi eljárás kezdeményezése és a horvát adóhivatalt korábban vezető baloldali politikus korrupciós ügye is ide sorolható.
- A baloldal európai mértékű válságát az Osztrák Szociáldemokrata Párt szélsőjobboldallal kötött burgenlandi koalíciója is hűen tükrözi. A szocialisták gyengülése mindemellett a német brémai tartományban, Finnországban és Dániában is szélsőséges pártok megerősödésével járt.
- Az európai baloldal leginkább ellenségképében egységes, és ennek része az Orbán-kormány által sikeresen megvalósított „magyar modell” is. Magyarországnak ugyanakkor egyszerre sikerült a költségvetési reform, a gazdasági növekedés beindítása és a szociális krízis elkerülése. Ezeknek az eredményeknek az elérése a görög kormány számára is kívánatos lehet. Az európai baloldal viszont láthatóan híján van az egységnek, a stabil értékeknek, a szellemi bátorságnak és társadalmi hitelességnek.

Bővebben

- **Görögország válságos helyzete az európai, baloldali pártok megosztottságára is rávilágított. A Görögország számára javasolt reformok és a takarékosági csomag népszavazáson történő elutasítása csak rontott az európai baloldal helyzetén, hiszen kiderült, hogy nem képesek közös véleményt kialakítani a kérdésben. Kihívást jelent számukra, hogy nem rendelkeznek olyan vezetőkkel, akik közös nevezőre tudnák hozni a baloldali pártok álláspontját, és egységes véleményt tudnának formálni. Mivel a baloldali pártok a politikai élet és képviselő több szintjén is konfliktusos helyzetekkel küzdenek, európai vezetőik nem csak a saját országukban működő pártok megosztottságával szembesülnek, hanem – a nemzetközi szinten – a baloldali álláspontok rugalmatlanságával is találkoznak.**

A görög válság nemzeti és nemzetközi szinten is megosztja az európai szocialistákat. Franciaországban a Szocialista Párt (PS) vezetője, Jean-Christophe Cambadélis a szolidaritás jegyében a népszavazás után is tárgyalna a görögökkel, és Francois Hollande államfő is ezt az álláspontot képviseli. **A francia szocialisták júniusban az IMF-et hibáztatták a görög válság kapcsán a kompromisszumos megállapodás elmaradása miatt. A Szocialista Párton belül ugyanakkor törésvonalat eredményezett a görög válság értelmezése, és annak francia gazdaságra gyakorolt hatásának megítélése.** Míg Hollande arról beszélt, hogy a francia gazdaság nincs veszélyben, addig Olivier Faure pártszóvivő cáfolta ezt a kijelentést. A PS-en belül mindemellett a párt radikálisabb balszárnya és a konszolidáltabb kormánytagok között is komoly ellentét húzódik. Néhány szocialista képviselő Görögországba utazott, és szimpátiáját fejezte ki a görög referendumon nemmel szavazók felé. Olivier Faure viszont arra szólította fel a delegációt, hogy ne legyenek Ciprasz franciaországi szóvivői, „bár előrehozhatják néhány héttel a szabadságukat” – tette hozzá. Ennél még szembetűnőbb Christophe Caresche párizsi képviselő véleménye, miszerint „ha a népszavazás elmaradna, még mindig meglátogathatják a Parthenont”. A PS egy nyilatkozatban Görögország EU és eurózóna tagsága mellett tett hitet, sokan azonban nem írták alá a dokumentumot. A távolmaradók arra hivatkoztak, hogy nem szeretnék, ha pártjuk Junckertől és Ciprasztól is egyenlő távolságot tartana.

A francia szocialisták megosztottságával szemben a németek ellenzik a további megállapodásokat, és a társadalmi igényeknek megfelelően már Sigmar Gabriel szociáldemokrata pártelnök is kevés esélyt lát a kompromisszumra. A német alkancellár, egyben gazdasági miniszteri tisztséget is betöltő Gabriel szerint a görögök elutasították az eurózóna szabályrendszerét, és a Ciprasz-kormány „ledöntötte” a megállapodást elősegítő „utolsó hidakat”. Ingrid Arndt-Brauer, a Bundestag pénzügyi bizottságának szociáldemokrata vezetője össze kívánta hívni a bizottságot, hogy újabb megoldásról tárgyaljanak, ám a „görög nem” után véleménye szerint erre már nincs lehetőség. **Az új mentőprogram elutasításával a német baloldal Merkel kancellárhoz közelítve, a francia baloldal fő irányvonalától eltérően gondolkodik. Ez is jól mutatja, hogy az európai álláspontok rendezetlenek, és inkább távolodnak egymástól, mint közelednek.**

Spanyolország számára ismerős lehet a görög helyzet, hiszen nagymértékű adóssággal küzd az ország. **A spanyol baloldali radikális Podemos – amely a görög Sziriza testvérpártjának is tekinthető – láthatóan kettős politikát folytat. A párt ugyan üdvözölte a „nemek” győzelmét, de feltörekvő politikai erőként széles rétegek megszólítására is ügyelnie kell.** Bár elismerően beszélnek a Szirizáról és a népszavazást a görög demokrácia győzelmének tartják, azt is hozzáteszik, hogy Spanyolország más gazdasági helyzetben van, mint Görögország. A radikálisan baloldali pártokkal történő közösségvállalás akár negatívan érintheti a Podemos-t az európai baloldali porondon.

A szocialistákat az Európai Unió intézményein belül is megosztja a görög válság: az Európai Parlament balközép tömörülésének, az Európai Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetségének olasz frakcióvezetője, Gianni Pittella eltérő álláspontot hangoztat párttársától, az Európai Parlament elnöki tisztségét betöltő német Martin Schulz-tól. Előbbi mindenképpen az euróövezetben tartaná Görögországot, míg utóbbi egy új görög valuta bevezetésének lehetőségéről beszélt. Schulz már a népszavazás előtt jelezte, hogy véleménye szerint amennyiben a nem szavazatok győznek, Görögországnak új pénznemre lesz szüksége.

Mivel az európai politikában a fontos döntések szokás szerint a baloldal és a jobboldal kompromisszumaként születnek, az európai jobboldal a görögök kapcsán nem hozhat egyedül döntést. Annak ellenére, hogy a szintén sokszínű európai jobboldal mára egységesen lép fel az eurózóna válságának kezelésekor, az európai baloldal nélkül az Európai Tanács vasárnapi rendkívüli ülésen sem születhet határozott döntés. **Bár a kormányzó német, spanyol, portugál vagy angol jobboldalnak következetes az álláspontja a görögökkel kapcsolatban, Angela Merkel a francia elnök és az olasz miniszterelnök ellenében nem tud hatékony válságkezelési javaslattal élni. Az európai baloldal számára kihívást jelent, hogy nem rendelkezik olyan vezetőekkel, akik közös nevezőre tudnák hozni a baloldali pártok álláspontját, és egységes véleményt tudnának formálni.** Mivel a baloldali pártok a politikai élet és képviselőlet több szintjén is konfliktusos helyzetekkel küzdenek, európai vezetőik nem csak a saját országukban működő pártok megosztottságával szembesülnek, hanem – a nemzetközi szinten – a baloldali álláspontok rugalmatlanságával is találkozhatnak.

- ***Az európai szocialisták nem csak a görög válságkezelés ügyében képtelenek egységes álláspontot kialakítani, a baloldali politikai erők között nemzeti szinten is különféle törésvonalak húzódnak. Ennek Nagy-Britanniában és Franciaországban is láthatjuk jelét.***

Nagy-Britanniában a májusi választási kudarcot megelőzően Ed Miliband, a Munkáspárt akkori vezetője elutasította az EU-tagságról szóló népszavazás gondolatát, az általa okozott gazdasági bizonytalanságra hivatkozva. **A választások előtt Miliband még pártja EU-pártiságát hangoztatta, azóta azonban a görög válság és a párt elnökségéért folytatott küzdelem az euroszkepticizmus felé fordította a brit Munkáspártot.** Harriet Harman ügyvezető pártelnök, és Andy Burnham (aki a közelgő tisztújításon a pártvezetői tisztségre legesélyesebbnek tartott jelölt) is úgy nyilatkozott, hogy a Labour támogatja az állampolgárok véleménynyilvánítását a brüsszeli viszonyról. Ebből következik, hogy a munkáspártiak nem fognak akadályt gördíteni a toryk által beharangozott referendum elé, ugyanakkor jelezték, hogy az uniós tagság fenntartása mellett fognak kampányolni. **Június közepén a Munkáspárt mintegy 70 alsóházi képviselője „Labour Yes” néven kampánystábot hozott létre, melynek célja a párt Európa-barát, baloldali elkötelezettségének demonstrálása. Az euroszkepticizmusáról ismert Kate Hoey munkáspárti képviselő viszont „Labour for Britain” néven ellencsoportot alakított.** Ennek célja a tagsági szerződés újratárgyalásának támogatása, ennek sikertelensége esetén pedig a kilépés melletti kiállás. Látható tehát, hogy a legnagyobb brit baloldali párt megosztott Nagy-Britannia egyik legnagyobb dilemmáját illetően.

Franciaországban a kormánypolitika és a terrorizmus kérdése mentén is megosztott a kormánytöbbséget adó Szocialista Párt. Az egyik meghatározó francia baloldali közgazdász és volt EP-képviselő, Liem Hoang-Ngoc ki is lépett a Szocialista Pártból. Liem felhívást intézett azokhoz, akik csatlakoztak a pártban, és az Új Szocialista Baloldalhoz történő csatlakozásra szólította fel őket. A szocialisták korábban gyakran támaszkodtak a közgazdász véleményére, ezért az új párt alapítása válságos helyzetet idézett elő a francia baloldalon. Liem szerint Hollande 2012-es fordulata miatt, amellyel a „kínálati szocializmus” felé vitte el az országot, csatlakoztak azok, akik valódi változást akartak. Mint

mondta, a kormány koncepciója sem szociális, sem gazdasági szempontból nem hatékony. **Szerinte egyre súlyosabb a munkanélküliség és az egyenlőtlenség az országban, és amennyiben a mostani politika marad, akkor „a 2017-es választási vereség után rossz irányba mehet a PS”.** A közgazdász egy Szirizához hasonló pártot kíván szervezni, amely baloldali szocialista koalíció lenne, a környezetvédők és a radikálisok bevonásával. **Francia elemzők az ügy kapcsán már nem egy, hanem „több” baloldaltól beszélnek. Tény, hogy a legutóbbi választáson 28 körzetet veszített a PS.**

A francia baloldalt a kormány népszerűségének csökkenése foglalkoztatja, illetve a radikális erő, az FN előretörése ellen is harcot folytat. A Nicolas Sarkozy által megreformált jobboldali UMP (amelynek új neve Les Républicains), ezzel szemben erősödik. **A választási vereség és a jobboldal növekedése átalakulásra kényszeríti a Szocialista Pártot. Jean-Christophe Cambadélis pártvezető, aki karrierjét szélsőbaloldaliként kezdte, később pedig a szex-botrányról elhíresült IMF-vezér, Dominique Strauss-Kahn bizalmasaként dolgozott, a „fejek és ötletek” megújulásáról beszélt, amelyet egy partnerszervezetekkel kötött „néppárti szövetség” keretein belül vizionált.** Manuel Valls miniszterelnök ennek keretében egy emberközeli baloldali mozgalmat szervezne Francois Hollande köré. Valls egy tágabb szövetségben gondolkodik, a jobboldali beállítottságú szavazók felé is szeretne nyitni: az együttműködés „republikánus szövetség” név alatt futna. A párt két meghatározó személyisége kimondatlanul is az újjászervezendő Szocialista Párt elnökségéért folytat küzdelmet. **A PS átalakítása további feszültségekhez vezet a párton belül, Valls miniszterelnök az Iszlám Állam kapcsán azt mondta, hogy a „terrorizmus, a dzsihádzmus és a radikális iszlamizmus egy civilizációs háború”, amelyet nem szabad elveszítenünk.** A „civilizációk háborúja” kifejezést korábban Sarkozy használta, akkor még nagy felháborodást okozva ezzel a szocialisták körében. A szóösszetétel sokaknak a miniszterelnöki vélemény megváltozása után sem tetszett, Martine Aubry, Lille ugyancsak szocialista polgármestere kijelentette, hogy nem ért egyet Valls megfogalmazásával. Több politikus csatlakozott a polgármesterhez, például Benoit Hamon volt miniszter, vagy Julien Dray (aki a „néppárti szövetségért” felel). **Dray Valls ellenében úgy gondolja, hogy az „arab-muzulmán civilizáció nem fenyegeti a judeo-keresztény civilizációt”.**

- ***Az utóbbi időben számos korrupciós és etikátlan pártfinanszírozás gyanúját felvető ügy is érintette az európai baloldalt, ám ezek rendezéséről nem esett szó az Európai Szocialisták Pártja (PES) legutóbbi, budapesti kongresszusán. A Gyurcsány Ferenchez köthető Altus Zrt. európai uniós megbízatása, a PES elnökének összeférhetlenségi ügye, a Viktor Ponta román miniszterelnök elleni bűnvádi eljárás kezdeményezése és a horvát adóhivatalt korábban vezető baloldali politikus korrupciós ügye is ide sorolható.***

A PES budapesti kongresszusán nem vitatkoztak arról, hogy Gyurcsány Ferenc és feleségének közös vállalkozása, az Altus Zrt. által vezetett konzorcium másfél milliárdos megrendelést kapott az Európai Bizottságtól. **A Demokratikus Koalíció elnökét érintő ügy rendkívül hasonlít egy korábbi bolgár esethez.** A szociáldemokrata Martin Schulz által vezetett Európai Parlament 2012-ben írt ki pályázatot az EP népszerűsítésére, amelyből 60 ezer eurót az akkor hivatalban lévő Szergej Sztanisev bolgár miniszterelnök feleségének cége, az Aktive csoport nyert el. A pályázaton kapott pénzből működtetett internetes oldal színvonala komoly kívánnivalót hagyott maga után, többnyire az EP hivatalos honlapjáról átmásolt információkat tartalmazott. A Sztanisevet ért támadások következtében a pénzt végül visszafizették az EU-nak. A volt bolgár miniszterelnököt a kongresszuson újra a PES elnökének választották.

A román baloldal vezetője, Viktor Ponta súlyos korrupciós vádakkal találta magát szemben, ezért Klaus Johannis államfő lemondásra szólította fel a miniszterelnököt. Pontát okirat-hamisítással,

pénzmosással és adócsalásban való bűnsegédlettel is vádolja a román korrupcióellenes ügyészség, mely a kormányfő mentelmi jogának felfüggesztését kérte a parlamenttől. A képviselők viszont nemmel szavaztak a felfüggesztésre irányuló voksoláson. 231 képviselő a mentelmi jog megvonása és a teljes körű ügyészségi vizsgálat ellen szavazott, emellett csak 120-an támogatták az eljárás megindítását. Az eredményt sajnálattal vette tudomásul a néppárti államelnök: Klaus Johannis a legnagyobb közösségi oldalon kifejtette, hogy a román parlament „Ponta védőpajzsává vált”, és akadályozza az igazságszolgáltatást. A szavazás után a legfelsőbb bíróság elnöke is nemtetszését fejezte ki, Livia Stanciu szerint „a törvény előtt nem minden romániai állampolgár egyenlő”. **Az Amerikai Egyesült Államok bukaresti nagykövetsége is az igazságszolgáltatás akadályoztatásaként értelmezte a miniszterelnök mentelmi jogáról szóló parlamenti szavazás eredményét, de a holland, a brit és a német nagykövetség is elégedetlenségének adott hangot. Az EU viszont nem fogalmazott meg erős kritikákat a román szociáldemokrata vezetéssel szemben.**

Horvátországban az ügyészség vádiratot nyújtott be a Zágrábi Bírósághoz a horvát adóhivatal korábbi baloldali vezetője ellen. Nada Cavlovic Smiljanec mellett Ruzica Kovacevic, az eszéki adóhivatal igazgatója és Zeljko Bilos eszéki vállalkozó ellen is eljárás indulhat. Cavlovic Smiljanec-et befolyással való üzérkedéssel, valamint pozícióval és hatalommal való visszaéléssel vádolják, a gyanú szerint segítségével kevesebb adósságot kellett törlesztenie a fentebb említett vállalkozónak. **Miután a baloldali politikus tavaly áprilisban lemondott az adóhivatal éléről, a kormányon lévő Szociáldemokrata Párt (SDP) parlamenti képviselőjeként folytatta karrierjét.** Horvátországban 2016 februárjában tartják a következő parlamenti választást, ahol a baloldal megosztottságára lehet számítani. Ivo Josipovic volt szociáldemokrata államfő (2010-2015) Hajrá Horvátország – Progresszív Szövetség néven új pártot alapított. Josipovic korábban a Szociáldemokrata Párt tagja volt, ám az újráválasztási kampány elvesztése után eltávolodott a párttól.

- ***A baloldal európai mértékű válságát az Osztrák Szociáldemokrata Párt szélsőjobboldallal kötött burgenlandi koalíciója is hűen tükrözi. A szocialisták gyengülése mindemmel a német brémai tartományban, Finnországban és Dániában is a szélsőséges pártok megerősödésével járt.***

A nemrég megrendezett ausztriai regionális választások után az Osztrák Szociáldemokrata Párt a szélsőjobboldali Szabadságpárttal kötött koalíciót Burgenlandban. Az európai baloldal pártjai ezzel kapcsolatban sem fogalmaztak meg éles kritikákat. A szociáldemokraták koalíciókötése kapcsán nem tartanak vitát az osztrák demokráciáról, de még elítélő határozat sem született. Érdeemes felidézni az 1999-es választások utáni heves reakciókat, amikor a jobboldali Néppárt a Jörg Haider vezette FPÖ részvételével alakított kormányt.

Németország egyik klasszikus szociáldemokrata tartományában, Brémában évtizedek óta nem látott mélypontra került a Szociáldemokrata Párt (SPD). Bár Brémában továbbra is az SPD maradt kormányon, 1946 óta nem szerepelt ilyen rosszul. **Eddigi helyi koalíciós partnerük, a Zöldek is gyengén szerepeltek, az euroszeptikus Alternatíva Németországnak (AfD) párt azonban megerősödött a választások után.** Az eredmények ismeretében Bréma polgármestere, Jens Böhrnsen a bejelentette, hogy nem dolgozik tovább tartományi miniszterelnökként: új politikusoknak és új gondolkodásnak kíván teret engedni a párton belül. **A baloldal gyengülése láthatóan Németországban is a szélsőséges pártok erősödésével jár.**

Finnországban a Szociáldemokrata Finnek (SDP) pártja történetének legsúlyosabb választási vereségét könyvelte el a 2015-ös parlamenti választásokon, nyolc mandátum elvesztésével a negyedik helyen végzett. A választást a Centrumpárt nyerte és Juha Sipilä miniszterelnök a

radikális Finnek Pártjával, valamint a Nemzeti Koalíció Párttal alakított kormányt. A Finnek Pártja szélsőséges megnyilvánulásokról és EU-ellenességről híres, külön aggályos lehet, hogy a párt vezetője, Timo Soini lett a koalíciós kormány külügyminisztere. **A baloldal meggyengülése tehát Finnországban is a szélsőséges politikai erők megerősödését hozta.** A finn kormány korábban ellenezte a közös európai menekültügyi kvótát, legutóbb azonban a bevezetése mellett foglalt állást, így alighanem ez is hozzájárult ahhoz, hogy a finnek nem bírálják az új kormány összetétele miatt.

Dániában is a jobboldal győzött az idei parlamenti választásokon. Míg a baloldal nem nézett szembe a bevándorlás problematikájával, a radikális Dán Néppárt a témának köszönhetően megerősödött. Az előző ciklusban a szociáldemokraták alakítottak kisebbségi kormányt a Dán Szociálliberális Párttal és a Szocialista Néppárttal. Utóbbi 2014-ben kilépett a kormánykoalícióból, miután a Dong Energy energetikai cég 18 százalékos részét az állam eladta a Goldman Sachs nevű amerikai befektetési banknak. A júniusi parlamenti választások győztese a Lars Lokke Rasmussen által vezetett jobboldali koalíció, a választás elvesztését követően Helle-Thorning Schmidt kormányfő lemondott a pártelnöki pozícióról és a miniszterelnökségről. **Ahogy több európai országban, a baloldal hanyatlása Dániában is együtt jár a radikális és szélsőséges pártok megerősödésével.** Rasmussen liberális pártjánál, a Venstrénél is több mandátuma lesz ugyanis az euroskeptikus Dán Néppártnak (DF). A Venstrének nem sikerült többségi koalícióra lépnie a vele együttműködő három jobbközép párttal, ennek ellenére ők kaptak megbízást II. Margit dán királynőtől arra, hogy kisebbségi kormányt alakítsanak. A Venstre és a Dán Néppárt ugyanakkor több ügy mentén egymástól eltérő álláspontot képvisel, a DF például növelné a jóléti kiadásokat, amivel a liberálisok nem értenek egyet. Tovább nehezítette a tárgyalásokat, hogy a Venstre mostani eredménye az elmúlt több mint két évtized távlatában nagyon rossznak számít. **A koalíciós tárgyalások végeztével nem tudott megegyezni egymással a két jobboldali párt, a Venstre a legjobban keresők adójának csökkentését tűzte ki célul, amivel a DF nem tudott azonosulni. Ennek eredményeképpen a radikálisok ugyan kimaradnak a kormányból, ám a kormánypártnak szüksége lesz a törvényhozásban a DF támogatására.** A „vörös blokk” választási veresége nagyban köszönhető a jobboldaliak bevándorló-ellenes kampányának. A Dán Néppárt például Dánia túlzottan multikulturálissá válásának veszélyeiről beszélt a bevándorlás által tematizált választási kampányban. A dán radikálisok David Cameron brit miniszterelnök partnerei lehetnek a jövőben, egyetértenek ugyanis a bevándorlási politika szigorításának és az Európai Unió hatásköreinek újratárgyalása ügyében. **Az európai baloldaliak Dánia esetében sem az emberek által érzékelt bevándorlási hullám visszásságairól beszélnek, még a szocialista baloldal választási vereségéről sem értekeznek – a szélsőjobboldal erősödése mellett valójában a jobboldali problémafelvetést és a megoldások keresését ítélik el. Ebből is látszik, hogy a magyar baloldal magatartása nem egyedi, európai szinten sem az érdemi mondanivaló kialakítására törekcsenek a baloldali pártok és politikusaik, hanem a jobboldal démonizálására.**

- ***Az európai baloldal leginkább az ellenségképében egységes, és ennek része az Orbán-kormány által sikeresen megvalósított „magyar modell” is. Magyarországnak ugyanakkor egyszerre sikerült a költségvetési reform, a gazdasági növekedés beindítása és a szociális krízis elkerülése. Ezeknek az eredményeknek az elérése a görög kormány számára is kívánatos lehet.***

Az európai baloldal kettős mércéje több helyen tetten érhető. Míg Alekszisz Ciprasz IMF-ellenességében a népszuverenitás érvényesülését látták, az Orbán-kormány határidő előtt visszafizetett IMF-hitele kapcsán értetlenkedtek. A magyar „munkaalapú társadalom” gondolatát demokrácia-ellenesnek titulálták, pedig könnyen lehet, hogy éppen közmunkaprogramokra volna szüksége a 25 százalékos munkanélküliséggel küzdő görögöknek is. **A baloldali pártok a fogyasztás mértékétől függő lakossági adóterheket helytelenítik, helyette a gazdagok által sokkal könnyebben kikerülhető,**

az állam által sokkal nehezebben beszédhető progresszív adórendszert támogatnák. Az IMF által megszabott reformok Görögország esetében is csak a költségvetés mielőbbi rendbetételét célozták, a talpra állás esélye és a társadalom alsó rétegeinek védelme híján érthető, ha a görög kormány és a görög nép is elutasítja az „alternatíva nélküli” külső nyomást. **Egy újszerű megközelítéshez egység, világos értékek, sok ismeretanyag, szellemi bátorság és társadalmi hitelesség kell, de az európai baloldal ennek híján van.**